

ÁRA
10
FILLÉR

A KENYÉR

SZENT ISTVÁN ÉVE

Szent István király lovasszobra a Várban

A Kenyér Istenbe vetett hittel és igazságaink erejéből nevelt bizakodással fogadja az 1938-ik esztendő és köszönti olvasóit az új év kapujában.

Az 1938-ik esztendő Szent István nevét viseli. Az első magyar

keresztény király halálának kilencszázéves fordulója emlékére. István király, kinek életéről, munkájáról A Kenyér sokat fog írni, 1038-ban lehelte ki lelkét. Halála után a római katolikus egyház szentté avatta.

A Kenyér január elsejétől hetenként jelenik meg

Előfizetése egészévre 5, félévre 2.60 pengő. EGY ÉVIG INGYEN KAPJA A LAPOT, ha öt egészéves előfizetőt szerez. Tessék gyűjteni! Még ma rendelje meg a legjobb magyar népi folyóiratot, A Kenyeret!

NÉPI FOLYÓIRAT

Megjelenik hetenként

Előfizetési ára egész évre 5,

félévre 2.60 pengő

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, VIII., József-körút 5. sz.

Telefon: 144-400.

AMIRŐL ÍRUNK:

Szombaton este

Ősmagyarok

A gazda

Krónika

A polgár.

Rádió

Nevető sarok

Egészség

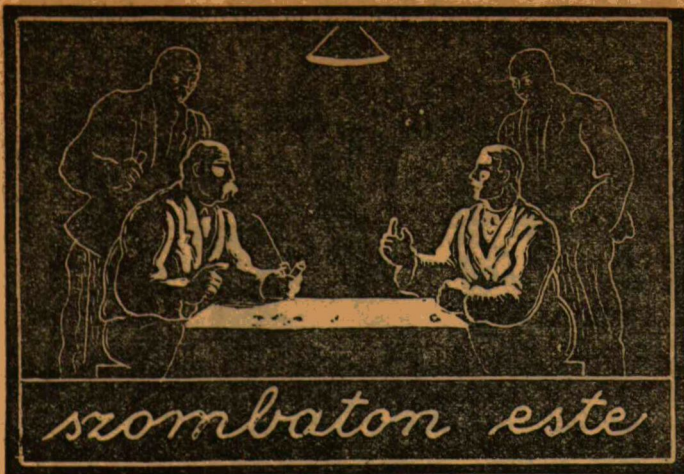
Népművészet

Gazdaiskola

Árak

a 7. oldalon

ELŐFIZETÉSI KÖNYV
SZEGED.
POLYÓIRATOK

A szövetkezetről

En kezdtem el a beszédet.

— Ideje volna szövetkezetet állítani a faluba, arra kérnök János bátyámat, most, hogy ilyen sokan vagyunk együtt, adjon tanítást nekünk.

— Szívesen, — mondta az öreg — hát az csak olyasmi, mintha összeáll három ember, mindegyiknek van százezer pengője, összerakja a pénzt, az összesen háromszázezer pengő, ezzel a pénzzel aztán gyárat épít, kereskedik, bankot alapít, miegymást.

— De hát minekünk nincs pénzünk — vetette közbe valaki.

— Hát hiszen ez az, nekünk nincs pénzünk, mégis gyárat, bankot, kereskedést akarunk alapítani.

— Pénz nélkül nem lehet, — morgott a sokaság.

— Ez már helyes, pénz nélkül nem lehet, de hát az a három pénzes ember megcsinálhatja könnyen és aztán gazdagodik rajta, ha ügyes és tudja a módját. De az csak három ember, a haszon is három embernek a haszna. Lehet, hogy hasznunkra van nekünk is, ha jó, rendes portékát ad, meg tisztas áron megveszi, ami eladónk van, de a pénz haszna, a pénz jövedelme meg az ő vállalkozásuk nyeresége az mégis csak nekik jut egészen.

— Hát az igazság is — mondok.

— Az — szól az öreg — én se irigyelem tőlük, a rendes jóra való kereskedő megérdemli a hasznot. De hát most arról van szó, hogy azt a hasznot, amit a három ember magának szerez a szövetkezet útján maguk osszák el egymást közt, mert hogy annyi hasznot szövetkezet is megkereshet, ha ügyesen, okosan és jól van vezetve.

— Az igaz — szólogattak.

— Tehát, hogy a szövetkezet jól fog-e menni és hasznos lesz-e mindenkire, az csak attól függ, vajjon hozzáértő ember kezében lesz-e a vezetés.

— Pénz is kell hozzá — szólott közbe Solti Béla.

— Az ám, — mondta öreg Barkai János — hát nem kell hozzá pénz?

— Nem kell? — mondok.

— Nem kell, nekünk nincs is pénzünk, csak éppen annyi, hogy a szövetkezetet megcsináljuk. Ha az egész falu összead egy-kétszáz pengőt, már akkor is megnyílhat a szövetkezet. Mert a szövetkezeti eszme nem azt jelenti,

hogy egy falu csinál szövetkezetet, oszt azzal kupeckodik, hanem azt, hogy sok száz, sok millió ember belép a szövetkezetbe, az egész országban, az egész világon és mindenki elviszi az egy pár fillért. Ebből olyan óriási pénztőke gyűlik, hogy meg lehetne belőle építeni a szőlőhegyet. Meg azt jelenti a szövetkezeti eszme, hogyha nekem van valami eladó portékám, valamit meg akarok venni, hát eladhatom akár Amerikába is annak, akinek szüksége van rá és, ami meg nekem kell, azt megvehetem, akár Ázsiából is. Azt jelenti a szövetkezeti eszme, hogy minden emberrel az egész világon egy családba lépek, a szövetkezet családjába, és így érintkezem minden emberrel tetszésem szerint. De nem csak érintkezem, hanem segítek a másik emberen és egyetemlegesen felelős vagyok azért a két pengőért, amit valaki egy más világrészben betett a szövetkezeti könyvecskére. De az én kis megtakarított pénzemért, amit a szövetkezetbe kamatozás céljából beteszek s a millió ember felel, így hát el nem veszhet sehogy.

— Igen ám, de a szövetkezet, hogy szállítja ki külföldre a búzákat, hiszen a határok többnyire el vannak zárva és hát, hogy érintkezhetem én a külföldi szövetkezetekkel?

— Hát bizony ez baj, ez még sokáig így lesz, míg egyszer nem lesz igazság a földön és le nem omlanak a határok az államok között. Dehát addig jó, míg ez meg lehet kisebb alakban is, meg kell csinálni a szövetkezetet nekünk Magyarországon. Mi is vagyunk kilenc millió lélek, már az is rengeteg sokat tesz, ha szövetkezik, már az is képes arra, hogy az egymás segítségét biztosítsa. Magyarországon a legnagyobb szövetkezet a Hangya, ehhez kapcsolódik a sok falusi szövetkezet és így gyűlik azután össze minden szövetkezeti tag a Hangya központjában és így történhet meg, hogy az a néhány millió szövetkezeti tag testvérként áll együtt és az egyes ember néhány garasából olyan nagy pénz kerül össze, amivel gyárat lehet állítani, kereskedni lehet. És így a haszon nem három ember zsebébe vándorol, hanem millió ember között oszlik meg. A szövetkezet a kispénzű embereknek az összeállása, azért, hogy a kartelekkel (nagy pénzü emberekkel) szemben megvédje magát. Ha minden ember benne volna a szövetkezetben, akkor olyan hatalmasok lehetnénk, hogy a valóságos értéke szerint vennénk meg a portékát és adnók el a termelésünket, nem pedig úgy, ahogy ma van, a kartel akarata szerint.

Nagy heveséggel beszélt az öreg és, hogy egy szuszszanasra elhallgatott, beleszóltam, jó hangosan, hogy mindenki hallja.

— No, hát mondjátok emberek, megalakítjuk-e a szövetkezetet? — Még ki sem mondtam, már mindenki kiabált, meg, megalakítjuk. Megint felkérdeztem.

— Aki nem akarja, tartsa fel a kezét. — Senki se tartotta fel.

— No — mondok — most már meg kell írni a levelet a Hangyának, küldje ki az emberét, hogy minálunk is megalakulhasson a szövetkezet. János bátyámat meg megkérem arra, hogy legközelebb a hitelszövetkezetéről tanítson ki minket.

Igy oszlottunk szét, mindenki érezhette, hogy megint valami okos és hasznos munkához láttunk.

Csontos Péter.

ŐSMAGYAROK VILÁGA

Etelköz

Álmos vezette akkor a magyarok legnagyobb törzsét, amikor az összesen hét törzset számláló nép Etelközben vert tanyát. Etel az ősmagyarok nyelvén folyót jelentett és az új haza neve azt mutatta, hogy ez a föld folyók között feküdt. Az Alduna, a Fekete-tenger, a mai Besszarábia és az erdélyi Kárpátok között hömpölyögnek a Szeret, Prút, Dnyeszter és Dnyeper, ezeknek völgyei alkották a magyarok országát. Nagy és termékeny föld volt, a magyar nép sorsára döntő események színhelye és csak a vezérek előrelátásán múltott, hogy ott nem pusztult az egész. Lássuk.

Álmos pompás sátra előtt gazdag szőrmével, arany és ezüst veretekkel díszített öltözetben gyülekezett a hét vezér, név szerint: Álmos, Előd, Kende, Ond, Tass, Huba, Tetény. Ősi szokás szerint készültek a vérszerződésre. Arany kehelybe egyenként eresztettek vért a karjaikból, aztán előbb Álmos emelte ajkához a kehelyt s adta tovább. Megitták. Fogadást tettek az összetartásra és vállalták egymás sorsát. Álmos volt köztük a legöregebb s most fiára, Árpádra tekintett és szólt:

— Benned vagyon minden reményem, hogy Hadúr parancsa szerint gazdaggá és nagygyá teszed a hét vezérek népét.

Árpád szótlanul, felemelt fejjel fogadta s attól a pillanattól feladatának tekintette a gondoskodást a népe sorsán. Sorra vette a veszedelmeket, amik népét fenyegették és a tennivalókat.

Igy történt, hogy Árpád egy reggelen megállott édesapja előtt:

— Úgy látom ez a föld nem biztonságos népünknek. Napkeletről bessenyők hada fenyeget, a Dunáról bolgárok birodalma van ellenünk. Tenni kellene ellene.

— Bízom benned fiam, — szólt Álmos — öreg vagyok már, a kezedbe adom népemet.

És újra összegyültek a vezérek, újra megsokasodott körülöttük a nép, felvonultak a törzsek díszes követei nagy kíséretükkel és Árpádot fejedelemmé választották. Amikor pajzsra emelték, hűséget fogadtak neki, engedelmet vállaltak és esküt tettek arra, hogy a magyar nép fejedelmét, amíg csak ki nem hal, Árpád nemzetségéből választják.

Nagy ünnepségek és lakomák követték a választást. Pogány szokás szerint a táltosok hét fehér lovat áldoztak a Hadúrnak. A magas lángot vető tüzekből jósolták a magyar nép jövődjét és dicsőítették Árpádot, az első magyar fejedelmet, akit minden magyarok akarataból felruháztak a parancsoló jogaival.

Ahogy az áldomás is elmúlt, Árpád megkezdte a munkáját. Parancsai szerint jókora hadak indultak napnyugatra, hogy kikémleljék a Kárpátokon túli országok földjét, népét. Odahaza pedig Etelköz biztonságára szervezte népét és különösen harcosait.

A fejedelemválasztás híre hamar elment és egy napon a fejedelem táborába idegen követek érkeztek. Bölcs Leónak keresztény bizánci követi ajánlottak szövetséget és kértek segítséget az őket szorongó Simeon bolgár cár ellen. Töméntelen ajándékot, drága ékszereket, szövetekeket, selymeket, szőnyegeket küldött Bizánc uralkodója barátsága jeléül

és a szövetség fejében azok megsokszorozását ígérte.

Árpád pillanatok alatt átlátta a helyzetet. Országának biztonságát két ellenség fenyegette, a bolgár és a bessenyő. Ha a Leó által ajánlott szövetséget a bolgárok ellen elfogadja és a bolgárokat legyőzi, akkor az egyik ellenségtől megszabadul. Elfogadta a szövetséget és fiának, Leventének vezérlete alatt óriási sereget küldött a bolgárok ellen.

Bizánci hajók segítették az átkelést a Dunán. Levente vitézül oldotta meg feladatát és a bolgárokat megverte számtalan csatában. Az egész országot

feldúlta, óriási zsákmányt szerzett és úgy várta, bolgár földön táborozva, a bizánci császár hajóit.

A bolgár hadjárat alatt megérkeztek a napnyugatra küldött hadak.

Jelentették a Duna—Tisza-közének áldott földjét, az Alföldet szegélyező erdőket, hegyeket, az ott lakó erőteljes, szóródó népet, a halgazdag folyókat. És Árpád úgy gondolta, hogy a hazát kereső népe itt majd megvetheti a lábát.

Ez az előrelátás hamarosan meghozta gyümölcsét. A bessenyők, mihelyst hírt vettek a bolgár hadjáratnak, támadást indítottak a java harcos nélkül való Etelköz ellen. Ugyanakkor a megvert Simeonnal békét kötött Bizánc és cserbenhagyta a Duna partján gyanútlanul várakozó Leventét, így akarván szabadulni a neki nem kellemes bolgár szövetségtől.

A talpra álló bolgárok megtámadták a mit sem sejtő Levente táborát, úgy, hogy a győzelmes hadsereg úszva kényszerült menekülni észak felé, azonban nem folytathatta útját, mert a közben előre nyomuló bessenyők elzárták útját. Nem maradt egyéb hátra, minthogy a Vaskapunál verekedje keresztül magát és a csatlakozó magyar töredékekkel ott lépett be a Temes völgyére, ott azon haladt tovább. A déli törzsek hasonlóan, Beszterce, Tatros és más hegyi patakok völgyén át húzódtak a keleti Kárpátok rengetegei közé és úttalan havasokon, ezer veszély között léptek át a tölgyesi, gyimesi, ojtózi és bodzai szorosokat. Árpád északnak tartott, a hozzá csatlakozott egyéb törzsekkel s a magyar nép túlnyomó nagy részével a már előre kikémlelt Vereckei-hágón át ereszkedett a tiszai síkságra. (Folytatjuk.)

A gazda

Rovatvezető:

SZENT-IVÁNY JÓZSEF

A műtrágyákról

Ismételjük, hogy a műtrágya nem pótolja az állótrágyát, mert csak bizonyos tápanyagokat tartalmaz és a talaj szövetének állapotára kitűnő hatással van. Az állótrágya helyesen kezelve és alkalmazva a kötött talajokat könnyebbé teszi, a homokot kötöttebbé teszi, míg a műtrágyák, vagy semmi hatással nincsenek a talaj szövetének állapotára, vagy kedvezőtlen a hatásuk. Azt is mondtuk, hogy a három fő tápanyag (nitrogén, foszfor és kálium) közül a legfontosabb a nitrogén, mely nélkül semmiféle növényi élet nincsen. Megemlékeztünk arról, hogy a nitrogén pótlására a gyorsan ható salétrom-nitrogén, a Péti só használandó, mert ez a legolcsóbb, kezelése a legkönnyebb és hatása gyors. Végül ismertettük a törvényt, mely szerint,

minden növénynek a termése ahhoz a tápanyaghoz igazodik, amelyből legkevesebb van a talajban.

Ha tehát a legkisebb mennyiségben levő tápanyagot szaporítjuk valamely műtrágyával, akkor áll be a műtrágyának a hatása és jövedelmezősége

A FOSZFOR MŰTRÁGYÁK

közül két általánosan elterjedt foszfortrágyát ismertettünk. Az egyik

a szuperfoszfát,

amelyet vagy csontlisztből gyártanak, vagy a Guanó-szigetek közeléből (talajából), amely a sokmillió ott tanyázó madár trágyájából keletkezett.

A szuperfoszfát rendkívül elterjedt és különösen a gabonafélék termésére van igen nagy hatással, de leginkább azokon a vidékeken, ahol még eddig nem használták. A szuperfoszfátnak tudniillik egy nagy hibája van, és pedig az, hogy savanyúvá teszi a talajt. A savanyú reakciójú talajban azután semmi hatást nem vált ki, sőt a termést kevesbítheti. Németország például régóta óriási mennyiségben használ szuperfoszfátot a termés növelésére, annyira, hogy a talajnak általános elsavanyodása következett be. Ez ellen úgy vé-

dekeztek, hogy erősen meszezik a talajokat, azért, hogy a savanyú reakciót lúgosra változtassák.

A szuperfoszfátot mégis értékes foszfortrágyának tartjuk, a mi viszonyaink között használatát ajánljuk, gabonafélék alá elsősorban, kat. holdanként 16—18 százalékos szuperfoszfátból 80—100 kg-t adhatunk. Répa alá ugyanilyen mennyiségben nélkülözhetetlen, nemcsak a termés növelése céljából, de azért is, mert a répa víztartalmát kevesbíti, aminek előnyét mindenki tudhatja. A szuperfoszfát előnye még, hogy a növények érését gyorsabbá teszi. Márpedig nálunk, a mi éghajlatunk mellett igen fontos a búza korán érése. Egyéb növényeink, szőlő és gyümölcsnek is adható, a szakirodalomban megtaláljuk a használat módját. Vetés előtt, vagy vetőszántás előtt, de mindenesetre a vetés előtti borona előtt szórando el, vagy pedig a vetéssel egyidejűleg a műtrágyát is sorba szóró géppel. Utóbbi esetben elég lesz kat. holdanként 50 kg.

A másik foszfortrágya

a Thomas-salak,

az acélgyártás mellékterméke, de természetszerűen csak olyan vaskőből készül, amelyikben foszfor is van. Az ilyen vaskő nem sok. Európában, Csehországban és Németországban található, azért különböztetünk meg cseh és német Thomas-salakot. A vaskőben levő foszfort nem könnyű kiválasztani, pedig az feltétlenül szükséges, mert a foszfor jelenléte az acél keménységét nagyon rontja. A kiválasztás úgy történik, hogy a folyásig melegített vasat mérszen keresztül eresztjük át és a mész magába veszi a foszfort.

A Thomas-salak ezért 50 százalékos meszet tartalmaz és a talajt nem savanyítja el. E mellett azonban nehezen oldódó műtrágya és hatása nem olyan közvetlen, mint a szuperfoszfáté. Viszont évekre szól, ezért a Thomas-salakból két, sőt három métermázsát szoktunk kiszórni egy kat. holdra. Magam például négy mázsát is szórtam lucernás létesítése céljára és óriási eredményt tapasztaltam. Hat éven keresztül csodájára jártak a lucerna-táblának, amelynek közepén egy sávot Thomas-salak nélkül hagytam. A Thomas-salak egyébként elsősorban a gabonafélék műtrágyája és különösképpen mésztartalma miatt hihetetlen hatását tapasztaltam a nehéz, esetleg hideg agyarakba vetett búzánál.

Vetés előtt kell szórni és jobb, ha beszántjuk, mintha csak boro-

náljuk. Őszi gabonák alá adott Thomas-salak már az első évben nagy hatást ér el, tavasziak alá kevésbé alkalmazzuk, de ha tavasszal lóherét vetünk, akkor lóheretermésünk alaposan meg fogja hálálni. A cseh Thomas-salak rendszeren 12 százalékos és így olcsóbb, a német Thomas-salak 16—18 százalékos foszfor tartalmú és ezért általában drágább. Mivel nálunk nem gyártják, csak korlátozott mennyiségben áll rendelkezésünkre.

Vannak még egyéb foszfortrágyák, amelyeknek elterjedése azonban nem olyan nagymérvű.

A KÁLI MŰTRÁGYÁK

a talaj káliszükségletét szaporítják. A legtöbb káli a burgonya fogyasztja és rendszeren nagy hiány van káliiban a könnyű és közép-könnyű talajokban. A mi agyagos földeink egyelőre csak akkor kívánnak káli trágyát, ha sok kálifogyasztó növényt termeltünk benne és a talaj kálitartalmát nagyon megfogyasztottuk.

A káli Németország nemzeti vágyonának egy nagy százalékát teszi. Európában egyelőre Németországban és a háború után Franciaországhoz csatolt területen találunk óriási mennyiségekben. 40 százalékos kálisó alakjában árulják. Vannak még kevesebb értékű kálitrágyák is, ezek azonban a német kálisó mellett nem játszanak különös szerepet.

Homokon minden növény alá lehet adni 60—80 kg-t egy kat. holdra, az úgynevezett vályogtalajon kisebb mennyiség valószínűleg hasznos lesz, egyéb talajokon azonban csak alapos kísérletezés után költsünk rá. A kálisót szintén jobb lesz beszántani, mint csak boro- nálni, hatása több évre terjed és például Németország nagyrészt könnyű talajain használata szinte nélkülözhetetlen.

Fontosabb növényeink tápanyagai:

	1 q terméshez szükséges		
	Nitrogén kg	Foszfor kg	Káli kg
Buza	2.05	1.05	1.40
Rozs	1.85	1.11	1.60
Árpa, kétsoros	2.—	1.05	1.55
Árpa, négyesoros	2.35	1.40	1.78
Zab	2.45	1.20	2.10
Pohánka	2.60	1.18	2.51
Kukorica	2.32	1.08	3.89
Bükkönymag	5.80	1.30	1.14
Burgonya	0.62	0.30	1.45
Cukorrépa	0.35	0.12	0.37
Takarmányrépa	0.26	0.09	0.48
Repce	1.50	0.82	1.06
Len	1.26	0.53	1.07
Dohány	3.04	0.76	3.51
Komló	9.—	4.—	9.—
Szudáni fű	2.14	0.45	1.05

A ló patájának ápolásáról

Irta: FABRICZI JÁNOS
ny. főállatorvos

A magyar ember azt tartja, hogy lónak jó láb, a prókátornak pedig jó fej kell.

Olyan igazság ez, aminek ellenzője se lehet.

A gazda, még ha tanult ember is, igen sok hibát követ el a ló lába, elsősorban a patája ellen. Pedig a pata ápolásától és kezelésétől függ elsősorban a csikó lábainak fejlődése és a ló teljesítő-képessége.

Ha a csikó patájának rendben-tartásával nem gondolunk s az félrenő, akkor a lábai tönkremennek. A sok hibás lábállás, a csontkinövések, hólyagok, a rossz csüd, a rossz alakú pata — a ló természetes rossz alkatán kívül — mind abból származnak, hogy a csikó patájával nem gondoltunk, vagy azt rosszul kezeltük.

HOGYAN GONDOZZUK A LÓ PATÁJÁT?

Előbb még a pároztatásról kell valamit mondani. Sohasem szabad teljesen különböző testalkatú lovakat pároztatni. Hidegvérű ménnel melegvérű lovat ne fedeztessünk, vagy ha már muszáj, akkor csak a nehéztestű kancát. Fordítva se tegyük. Az ilyen párosításból kevés kivétellel felemás lovak lesznek, szörnyűség az őzlábú és papucspatájú lovat látni. De nemcsak nézni rossz, de használatban is jóval alatta maradnak az okos párosítással nevelt lónak. Az ilyen nagy, vagy rossz patán 24 vénasszony kuruzslása sem segít.

A csikónak körmei, illetve patái elléskor sárgás, rugalmas szaruanyaggal vannak burkolva, hogy a szülésnél az anyát meg ne sértse. Ez a letompított szélű, pártában nagyobb körméretű, rugalmas szaruval ellátott magzati pata a csikó világrajövele után nem-sokára a rendes alakját veszi fel, a szaru keményebb és fényesebb lesz, a pata rendes formája is kezd lassan kialakulni. A szoptatás ideje alatt tehát a csikó patáinak a gondozása különösebb fáradságot nem igényel, minden-esetre azonban ügyelni kell arra, hogy a csikó alatt tiszta, száraz alom legyen, nehogy a patán nyír-rothadás lépjen fel.

Hat hónap múlva azonban, amikorra a csikót elválasztottuk és az utána következő időben a csikó patáit mindinkább fokozottabb figyelemmel kísérjük nemcsak a tisztaság, hanem a pata növése, alakja és a fejlődő lábállás szempontjából. Látni fogjuk ilyenkor, hogy a csikó patája, sokszor *mind a négy, de leginkább a két első pata szabálytalanul kezd nőni.*

Némely pata elől hosszú, hátul pedig alacsony lesz, ami főleg *hosszú, puha csüdű csikóknál szokott előfordulni*, az ilyen csikó hovatovább a sarkán kezd járni. Ennek ellenkezője, ha a sarok magasra, a fokfal pedig rövidre nőtt, *ez rendszerint a rövid, meredek csüdű csikóknál fordul elő.* Ily esetben *el kell vezetni a csikót a hozzáértő vizsgálózt kovácshoz*, aki a patát szükség szerint megigazítja, megkörmöli, a túlnőtt részt fogóval lecsípi, vagy késsel lefaragja. Erős bakpata esetén a köröm hegyére egy vékony félholdalakú rövid patkót is lehet szögeltetni. Ilyen eljárással megjavítottuk a láb szabálytalan állását is, mert a puha csüd meredekebb, a meredek csüd pedig hajlékonyabb lesz.

Igen gyakori eset, hogy a csikó patáján a külső, avagy a belső sarokkal elferdül, ami viszont franciás, vagy fokfaltipró hátsó lábakon, téhen- vagy dongalábállásnál fordul elő. Az ilyen patát úgy javítjuk, hogy a túlnőtt oldal szaruját fogóval lecsípjük, a köröm talpát pedig egyenesen, illetve vízszintesre faragtatjuk, szóval arra igyekszünk, hogy a pata talpfelülete egyenletesen legyen megterhelve és a lábak függőlegesen, oszlopszerűen álljanak. Mert ha a testsúly nem egyenletesen oszlik meg a pata, illetve a talp egész felületén, az esetben hibás lesz a lábállás, a csikó könnyen kap csontkinövéseket stb. Minden körömgazítás után igyekezzen azonnál a kovács az első patákat kerekre, a hátsókat szívalakúra formálni, *a köröm szélét pedig ráspollal jól beszegni, hogy az ki ne törjön.*

A csikó patájának ápolásához tartozik továbbá *a csikónak rendszeres mozgatása*, mert az állandóan istállón tartott csikó patái a hiányos vérkeringés miatt nem fejlődnek, a szaru rugalmasságából veszít és szűknövesű lesz. A csikó körmölését *szükség szerint, de legalább 3 hónaponként kell mindaddig megismételni, amíg a ló rendes vasalást nem kap.*

Jónás Imre Cégláblaműintézet

Álapiúta 1906. VI, Csengery-u. 41.

Duccozó munkákat vállalkoz. Védék meg-bízásokat helyben is elvégzek.

HOGYAN KEZELJÜK A CSIKÓ PATÁJÁT?

Lovaknál a pata ápolás egyik legfőbb és elengedhetetlen feltétele a rendes vasalás. Ez alatt azt értjük, hogy a lovat legalább minden 5 vagy 6 hétben átvassaltatjuk, akár elkopott időközben a patkó, akár nem. Leginkább homokos vidéken az a káros szokás dívik, hogy a szegényebb sorsú kispáza a lován takarékoskodik, azt évente csak kétszer vasaltatja át és pedig tavasszal és ősszel, mert hát a patkó ennyi idő alatt még mindig nem kopott el. Ilyen eljárás mellett persze nem lehet azon csodálkozni, ha a ló lábaira nyomorék lesz. A patkó által védett szaru a hosszú idő alatt túlnő, ferde, hosszú papucspata képződik, minék következtében a láb-izületek elferdülnek, az inak meghúzódnak, ami a lónak fájdalmat, szenvedést okoz, az ezelőtt vígan járó lóból aztán kötött, tipegő járású, csendes pára lesz. Hej, ha az ilyen ló beszélni tudna, bizonyára feljelentené a gazdáját állatkinzásért a hatóságnál. A ló vasalásánál azonnál arra is kell ügyelni, hogy a kovács a körmet a lábállásnak megfelelően faragja azt kellően ahhoz alakítsa, tüzes vassal ne égesse, mert ezáltal a szaru kiszárad és törékeny lesz, a nyírt (békát), valamint a saroknál befelé hajló szaruoszlopot nagyon ki ne faragja, mert különben a pata mindinkább szűkebb lesz, ami sok káros következménnyel járhat, a ló könnyen lesántulhat.

A rendszeres vasaláson kívül természetesen a patát a gazdának magának is kell gondoznia, trágyától, piszoktól, sártól meg kell azt tisztogatni, mosni. Nagy gondot kell fordítani a nyír (béka) ápolására is, mert azon apró repedések szottak keletkezni, melyeken a húgylé behatol és a nyír szaruját kimarja. A nyír ennek következtében rothadt, büdös lesz. Súlyosabb esetekben az ilyen nyír-rothadás egészen mélyen a húsos nyír-ig is terjedhet, húsos nyír-gyulladás lép fel, mely már sántaságot is okoz és állatorvosi kezelést igényel. Tartsuk tehát a ló patáit tisztán, almozzunk megfelelően és ne tűrjük, hogy lovunk állandóan rothadó, nedves trágyában álljon.

Ha kéz alatt akar mezőgazdasági gépet venni, „A Kenyér” hozzásegíti, hirdesse „A Kenyér”-ben. Ez a kis kocka öt pengőbe kerül, és annak sokszorosát hozza.

A ló patáit, főleg nyáron, de minden vasalás előtt is, puhítani szükséges, hogy azok rugalmasak legyenek. Ha a pata szarúja rugalmas, a belső lágy, húsos részek nem nyomódnak össze, a ló jobban jár a lábain, mert a pata vérkeringése nincs akadályozva. A szaru puhítására kizárólag a víz alkalmas, melyet többféle formában alkalmazhatunk. Az a szokás, hogy a ló patáit marhatrágyával becsapják, egészen rossz, mert rothadó szerves anyagok kerülnek a nyirbarázdába és ott nyirrothadást idézhetnek elő. Sokkal tisztábban és helyesebben járunk el, ha a ló talpába vizes sárga agyagot teszünk és azonfelül a ló patáit vizes zsádkarabokba burkoljuk, mely esetben nemcsak a szarutalp, hanem az egész szarutok is jól megpuhul. A puhítást addig folytatjuk, amíg a ló nyirja (békája) olyan puha tapintatú lesz, mint a gumi. Nem elegendő tehát a ló patáit egy-két órára valamely víztartalmú anyaggal betapasztani, hanem azt többször és hosszabb időn át meg kell ismételni.

Nyári időben, ahol folyó, vagy állóvíz van, nagyon jó esténként beállítani lovainkat a patakba, vagy tóba, ahol a paták jól megpuhulnak. Ilyen vizes puhítás után, hogy a pata szarúja hamar ki ne száradjon, bekenhetjük a patákat valamely jobb fajta növényi olajjal, vagy tiszta vazelinval, de csak igen vékonyan, aztán egy tiszta posztódarabbal a pata felületén eldörzsöljük. Ne használjunk a pata bekenésére mindenféle tisztátlan, sűrű zsíradékokat, fáradt ásványolajokat, mert ilyen szerekkel nemcsak a pata külső fénymázát, hanem magát a pata szaruját is rongáljuk, mert ezzel megakalyozzuk a pata puhítását is. A pata ápolásánál figyelemmel kell lennünk a ló használatára, az évszakokra, az időjárásra, azonfelül a pataszaru természetes minőségére is, mert pl. *telitalpú, porhanyós patáknak gyakori puhítása nem ajánlatos.*

Hogy a szaru növést mennyire befolyásolja a felvett víztartalom, azt legjobban láthatjuk a legelőre járó csikó patáin, amelyek a nedves fű következtében a szarutokon vastagabb körkörös gyűrűk keletkeznek.

Száj- és körömlálás

A németországi szarvasállomásokban nagy pusztításokat vitt véghez a száj- és körömfájás. Újabban Jugoszláviában is fellépett és a Jugoszláviával határos magyar vármegyék területén a hatóságok erélyes intézkedéseket tettek a határ megerősítésére, a célból, hogy ez a veszedelmes járvány ne hurcoltassék be Magyarországra.

A földművelésügyi miniszternek erre vonatkozó rendelete azonban csak akkor fog eredményt hozni, ha szarvasmarhatenyésztő gazdánk hasonlóan gondolkoznak a védekezésről és elkerülik a határmenti vásárokat, udvaraikba, istállóikba idegen embereket (marhakereskedőket) nem bocsátanak be és az eladásra szánt marhát elővezetve, az udvar bizonyos részén mutatják meg. A betegséget leginkább a lábon hordják el az emberek, állatok s azért a fertőtlenítések legjobb módja, ha az udvar kapuja előtt 2–3 méter szélességben naponként vagy két naponként mesztejet öntenek ki s hasonlóan cselekszenek az istálló bejáratánál is. Ha valahol ez a betegség mégis kiüt, akkor a szopós borjút feltétlenül azonnal el kell adni, levágni, természetesen a hatóságok engedélye szerint és ha nem tudjuk biztosan elkülöníteni az egészségestől a beteg marhánkat, akkor leghelyesebb az egész állományt megfertőzni, hogy így a bajon hamarabb túlessék az állomány. A baj alatt és a bevégeződés után is ajánlatos a folytonos fertőtlenítés, a jászolok, vályuk, vedrek, istálló padlózata fertőtlenítése gyenge (1%-os) kreolinoldattal, a falakat és padlót pedig meszeléssel. A baj fellépése azonnal jelentendő a hatóságoknak.

A Gyümölcstermelők Naptárát ez évben bővített terjedelemben adta ki az Északpestvármegyei Gyümölcstermelők Egyesülete. Az új kiadás az ország legkiválóbb szakíróinak, így Mohácsy Mátyás gazd. tan., dr. Husz Béla egyetemi m. tan., Kund Ede főadjunktus, stb. cikkeivel bővült. A szövegrész részletesen ismerteti a gyümölcstermesztésnél elvégzendő havi teendőket, minden munkára vonatkozóan hasznos, gyakorlati tanácsokat ad. Úgyesen szerkesztett táblázatok nagy segítséget nyújtanak a termelőknek a legcélszerűbb és legolcsóbb védekezési módszerek kiválasztására. A naptár kapható az Északpestvármegyei Gyümölcstermelők Egyesületénél, Budapest, IV., Gerlőczy-utca 11. III. Ára P 1.—. Postai rendelés esetén a 18.975. sz. csekkzámlán portó 12 fillér.

Krónika

Mikecz Ödön államtitkár, aki a kormány részéről a mezőgazdasági lakosság szociális kérdéseivel foglalkozik, legutóbb jelentést tett kutatásai és tanulmányairól, valamint ezeknek alapján tett intézkedésekről. A kormány munkaaalkalmak megteremtésével foglalkozik s így a falusi munkásság téli keresetét akarja elsősorban biztosítani és e célból a házi ipar különféle ágait honosítja meg s már megkezdte a kiképző tanfolyamokat. Az egyéb intézkedésekre és folyamatba tett munkákra még ki fogunk térni részletesen, most csak azt emeljük ki, hogy 14.000 falusi szegény embernek 12 pengőért osztottak ki eddig egy-egy teljes öltözet ruhát.

A budapesti állatkertben kigyult a madárház, a fából épült madártelelőben 12 madarat őriztek, többek közt a kondor- és hollókeselyűket, bukászó sást és az állatkert alkalmazottai valósággal életük kockáztatásával mentették ki őket.

A spanyol harctéren óriási csata fejlődött Teruel város birtokáért, mely a nemzeti csapatok előretolt állásának jellegével bír. Köztársasági milícia óriási erőt vont össze és sikerült a város helyi őrségét bekeríteni. A védőssereg hősiességgel küzd minden talpalattnyi területért és a hírek szerint a várost fölmentő Franco-hadak már közelebb jutottak a városukat ostromló gyűrűjének. Általánosan az a felfogás, hogy a Teruel körüli csata oly nagy haderőket vonultatott fel, hogy a spanyol polgárháború döntő csatájává fejlődhet.

A japán-amerikai viszály elsimult, miután az Egyesült Államok kormánya elfogadta a japánok bojkottkérő nyilatkozatát s kártérítési ígéretét a Panay nevű amerikai hadihajó és egy kereskedelmi gőzösnek a japán repülőik által történt elszüllesztésére. A japánok Nanking bevétele után gyors tempóban folytatják előnyomulásukat és több nagy várost elfoglaltak, amellet hajórajok kíséretében nagy csapatszállítás folyik Délkína felé és valószínűleg a legközelebbi napokban japán csapatoknak Délkína partjaira való kihajózásáról fogunk hallani.

Az időjárás az ország egész területén télire fordult. Szerencsére a vetések a nagy és folyton fokozódott hideg elől jó hótakaró alatt búznak meg. Általában a mezőgazdák szempontjából az időjárás igen kedvezőnek mondható és bizakodóan tekinthet a gazda az új esztendőre. Isten adja, hogy úgy legyen.

A szegény ördög

A maharadzsa, indiai fejedelmek és az angol uralom alatt élő országban kevés korláttal uralkodhatnak fejedelemségeik területén. Közismerten rettentő gazdag emberek. (Kapurtala indiai tartomány maharadzsa a világ harmadik leggazdagabb embere.) Gazdagságuk a keleti fény és pompa útján mutatkozik leginkább, egyébként azonban művelt emberek és, ha Európába érkeznek, akkor európai módon viselkednek.

Az egyik ilyen maharadzsa most Londonban tölt hosszabb időt és minden fejedelmi ceremónia nélkül jár az óriási városban ide-oda és mivel nincs hozzá szokva, hogy pénzt hordjon magánál (mindent titkárai fizetnek helyette) egy krajcár nélkül beült a villamosba. Nem tudott jegyet váltani. A kalauz le akarta szállítani a villamosról, de egy munkáskülsejű ember megsajnálta, belenyúlt a zsebébe és kifizette a kalauznak a maharadzsa viteldíját, azt mondván:

— Kifizetem én helyett a szegény ördög helyett, ne szállítsa le.

A maharadzsa elfogadta a szívességet, elbeszélgetett jótevőjével, közben kitudakolta nevét, lakása címét és felírta magának. Alig ért haza a munkásember, amikor megjelent nála a maharadzsa egyik titkára és egy száz fontos (2600 pengő) csekket nyújtott át neki.

A nyomorék

A budapesti körúton az arra járók régi idő óta ismernek egy nyomorék fiatalembert, aki holmi apróságok árusításával tartotta fenn magát, de olyan szörnyű, szinte alaktalan, már nem is emberi kinézése volt, hogy a legtöbben irtózva elfordultak tőle, mielőtt meglátták. Alig tudott járni, hosszú karjai sem voltak hibátlanok, feje mindig oldalra dőlt és úgy reszketett, az egész ember szálamomra méltó látvány nyújtott. Karácsony előtti héten egy elegáns bundába öltözött hölgy szánta meg szegényt, nyomban odament hozzá, vásárolt tőle mindenfélét, kikérdezte és aztán beült vele egy bérautóba, sorba járta a várost, míg végül is egy kereskedésben talált egy nekivaló tolokocsit, amit a jobb karjával tud hajtani. Az úriasszony megvette a kocsit kétszáz pengőért, beültette a szegény nyomorékot, aki azóta boldogan hajtja hosszú karjával és könnyezve meséli a vele történeteket. Csak azon sajnálkozik, hogy jótevőjének nem tudja se a nevét, se lakását és azóta se látta, mert amikor az új kocsiba ült és elindult az utcán, az úriasszonynak nyomaveszett.

*

Ide kívánczított új év napján ez a két kis történet, biztatásul azoknak, — ha vannak ilyenek — akik az élet küzdelmeiben elfáradva, hitükben és reménységükben megrendítve, szomorúan fogadják ennek az új esztendőnek megnyílását. Hinnünk és bízunk kell a jövőben, mert még nem vesztett ki az emberekből az egymás iránti szeretet és könyörületesség.

ÁRAK

Terményárak:

Búza 77 kg 20.55—21.00, Búza 78 kg 20.25—21.30, Búza 79 kg 21.10—21.50, Búza 80 kg 21.20—21.60, Rozs 19.00—19.25, Sörárpa kiváló 21.00—23.00, Sörárpa Ia 19.50—20.50, Sörárpa IIa 18.50—19.00, Zab 16.20—16.50, Tengeri 12.00—12.50, Búzaörp 12.30—12.40, 8-as liszt 14.30—14.75.

Állatárak:

Budapesti borjvásár. Előszűlykgként: Ia borjú 100—112, kivételesen 114, IIa 105—108, IIIa 85—87 fillér.

Tenyészállat- és jármosökörvásár. — Árak: Ia belföldi tarka jármosökör és beállítani való tinó 92—94, ugyanaz fehér 90—92, 1½ éves üszök 92—94, 1½ éves tinók 90—92, friss fiatal fejőstehén 96—100, külföldnek megfelelő prima fiatal ürök, darabonként 50 kg. 50—56, ugyanaz bárány páronként, legalább 80 kg 54—64, valamennyi gazdaságban, etetés-itatás után mászával, három kiló súlylevonással.

Budapesti lóvásár. Nehéz ígás kocsi-ló, nyugati faj 280—800, könnyű ígás kocsi-ló 255—700, alárendelt min. 60—250, vágóló 40—240 pengő.

Budapesti sertésvásár. Uradalmi zsír-sertés, páronként 340 kg-on felül 113—114, 340 kg-on alul 108—112, szedett-sertés, Ia 106—109, IIa 103—105, IIIa 98—102, öregsertés, Ia 104—108, angol

sonkasertés Ia 108—112, malac 150—200, IIa sonkasertés 104—108, süldő 106—112, exportzsír, márkázott 162 fillér kg-ként.

Takarmányárak:

Az erőtakarmánypiac. Arpakorpa 14.60, borsóhéj 15.—, búzakonkoly 19.25, kókuszdiópogácsa 14.75, konkolydara 13.50, lenmagpogácsa 16.75, napraforgópogácsa 15.75, répaszelet 7.50—8.50, repcepogácsa 13, melasse 9.50—10 pengő q-ként.

Budapesti szénapiac. Széna 3.40—5.20, muhar 4.00—6.40, lucerna 7.00—8.40, rozsszalma 4.50—5.00 pengő mázsánként.

Mag:

Köles fehér 16—18, köles vörös 14—15, köles egyéb 13—13.50, káposzta-repce 32—33, napraforgómag fehér ab állomás 20.75—21, tarka 20.75—21.25, tökmag nagyszemű ab áll. 26—27, kishemű 24.50—25, olajmag dohos 22.50—23.50, kék mák ab áll. 103—106, Viktóriaborsó sterilizált 18.50—19, zöld expresszborsó 18—19, ősz borsó steril, 17—18, lencse nagyszemű steril, ab áll. 40—45, közepes 36—40, kishemű 30—34, dunai szók. min. fehérbab ab áll. 21.25—21.75, dunántúli 21.25—22, felső-magyarországi 20—20.50, gömbölyű fűrjbab 20—21, hosszúkás 20—21, lu-

cerna nyers arankás ab áll. 185—215, ólomzárólt 20 métermázsán alul 273—277.50, 20 q-n felül ab Budapest 270—275, löheremag ab áll. 105—120, ólomzárólt fehérbárcás 158—163, 20 q-n felül ab Budapest 155—160, bíborheremag ab áll. 58—62, muharmag ab áll. 15—16, tavaszi búkköny ab áll. 16—16.50, szöszösbükköny 38—44, csillagfűrt ab áll. 12.75—13.20, szárított répaszelet az áll. 7.50—8.75 pengő 100 kg-ként.

Az idegen pénzekért

	mennyit	
	kapunk	fizetünk
1 angol font	25.31	26.26
100 belga	85.69	86.37
100 canadai dollár	502.25	518.64
100 cseh korona	16.10	17.40
100 dán korona	112.81	115.99
100 jugoszláv dinár	9.70	11.65
100 dollár (USA)	503.69	520.08
100 francia frank	16.32	18.12
100 hollandi forint	280.21	283.87
100 lengyel zloty	84.—	93.94
100 bolgár leva	3.60	4.86
100 román lei	2.85	3.05
100 olasz lira	24.75	26.58
100 német márka	135.70	163.36
100 utazási márka	135.70	136.70
100 norvég korona	126.76	130.67
100 osztrák schilling	88.—	91.20
100 svájci frank	116.57	120.37
100 svéd korona	129.30	132.84

Budapest, 1937 december 29

A polgár

Törvényes ügyek

Irta: SZENT-IVÁNY GÉZA dr.

A testi munkát végző ember azt hiszi, hogy a szellemi munka könnyű, vagy legalábbis könnyebb a kézi munkánál. Igaz, hogy az aratás, kaszálás, vagy más mezei és gyári munka sokszor kemény és az infeszülten verejtékező munkásember megérdemli a pihenést, de azért a szellemi munka nagyságát és tartós voltát is el kell ismerni. Aki reggeltől estig megfeszíteni kénytelen az agyát, hogy a rábizott hivatalos ügyeket elvégezhesse, az a bíró, az a közigazgatási vagy pénzügyi tisztviselő bizony nehéz munkában görnyed különösen manapság, amikor sokkal több munkateher esik rá, mint azelőtt.

A sok iskolát járt 22—24 éves fiatalember, ha szerencséje van álláshoz jutni, 80 pengőből tengődik évenként keresztül, szülei támogatása nélkül nem tud megélni s emellett az államnak, megyének felelősségteljes munkát végez naphosszat az íróasztal fölött görnyedve. Bizony a tisztviselő ember sorsa nem irigylésre méltó. Aból a kis fizetésből nemcsak lakbért, élelmet, de még rendes ruhát is szerezni kell, mert a testi munkás kék zubbonyát ő nem veheti fel és, hogy úgy mondjam, új módjára kell öltözködni.

Pedig ezek a szellemi munkások vannak hivatva a törvények alkalmazására, végrehajtására és a törvény rendelkezéseinek foganatosítására.

„A Kenyér” felhívására elvállaltam, hogy ismertetni fogom a törvényeket, a bennük foglalt szabályokat, a királyi bíróságok által alkalmazott polgári és büntető törvényeket, a közigazgatási törvényeket, szabályokat, melyeket a vármegyék és városok választott tisztviselői visznek át az életbe és a pénzügyi adózásról is írni fogok.

Véletlenül mind a háromféle közszolgálati csoportban munkálkodtam hosszú éveken keresztül, de gazdember is voltam, úgyhogy ma, midőn a közszolgálatból már elvonultam, mint független, szabad ember teljesen elfogulatlanul beszélhetek ezekről úgy, ahogy azokat belülről nézve láttam saját szememmel s nem úgy, ahogy azt a kívülálló gondolja és elképzeli.

A MAGYAR BÍRÓ

Az igazságszolgáltatás intézője a független kir. bíróság, amelynek tagjait, a bírakat, ma a m. kir. igazságügyminiszter előterjesztésére a kormányzó nevezi ki.

A bíró az országgyűlés által megalkotott és az országos törvénytarban kihirdetett törvények, *törvényerejű szabályok és saját lelkiismerete* szerint ítélik az egyes ügyekben.

Sokan azt hiszik, különösen falusi véreink közül, hogy a bíró úgy ítékezhet, ahogy neki tetszik, mások meg úgy gondolják, hogy a bíró egyes ügyekben felülről, magasabb helyekről utasításokat kap, hogy így, vagy amúgy ítéljen; végül olyanok is vannak, akik meg vannak győződve, hogy a bírót befolyásolni lehet titkos ajándékokkal, vagy egyéb, részére kedves dolgokkal és azért nyeri meg egyik-másik a pert s azért veszti az, aki nem érti a módját a bíró közéletbefeledésnek.

Mindannyian nagy tévedésben vannak.

Törvény van Magyarországon a bíró függetlenségéről. A bíróra nem lehet még a legfelsőbb helyről sem ráparancsolni, hogy miképp ítékezzen, de még kérni sem lehet pártfogását, jóindulatát egyelőre álló s az ő ítéletével eldöntendő ügyre nézve.

A bírónak nem parancsol senki, csak a törvény és a saját lelkiismerete. Ezzel a kettővel kell számolnia, ha ítélik.

Onérzetes
polgárokat
akarunk.

De meg sem közelíthető sem ajánlékkal, sem kérészavakkal senki részéről, mert a bíró, ha ezt megtenné, már bűnbe esnék és felső hatóságának ilyen részben már felelősséggel tartozna, még pedig a legszigorúbb fegyelmi felelősséggel, de különben se tenne ilyesmit a magyar bíró, mert lelkiismeretével jönne ellentétbe és bírói tisztaságát alacsonyítaná le.

A bírónak, amíg tisztán nem látja, mint kell ítékeznie lelkiismerete szerint az igazságnak megfelelően, a törvény által engedett határokon belül, sokszor, igen sokszor kemény munkát kell végeznie és bizony nem egyszer álmatlan éjszakákon forgolódik ágyában, tépelődik, amíg az ítéletet meghozza.

Tiszteljük meg tehát és becsüljük meg független bírói intézményünket és munkában görnyedő bírónkat, mert ez az intézmény a magyar ősi alkotmánynak egyik főbiztosítója, fundamentumának egyik erős pillére és az igaz ember védője.

A MAGYAR KÖZIGAZGATÁS

A közigazgatási tisztviselők, már a felsőbb hatóságok, a törvényhatósági, megyei, városi közgyűlés, az alispán, városokban a polgármester és felügyeleti hatóságok a miniszter, a főispán alá tartoznak és ezek utasításait teljesíteni tartoznak, persze nem a fennálló törvények ellen.

Lelkiismeretük szavára az intézkedéseiknél hallgatniok kell, hogy jó munkát végezhesse és nem szabad a törvényes szabályokat ridegen és kegyetlen, betűszerinti értelemben alkalmazni, hanem meg kell látniok

ezekben a paragrafusokban a magasabb célt, amelynek érdekében azok megszülettek: az ország, a nép jóvoltát. És csak akkor kell és szabad a rendszabályokat kellő szigorral alkalmazni, amikor arra feltétlen szükség van és csak addig, amíg a szükségeség azt parancsolja.

Azért becsüljük meg a jó közigazgatási tisztviselőt, aki a közrendet van hivatva biztosítani, a vagyon- és személybiztonságot szolgálja és nem egyéni gyönyörűsége kedvéért, hanem mindnyájunk érdekében, az ország érdekében szerez érvényt a törvénynek.

A MAGYAR ADÓSZEDŐK

A pénzügyi tisztviselők, akik az adókat, illetékeket kezelik, a legnépszerűtlenebb tisztviselők. A magyar ember mindig utálta az adókat és sohasem szerette az adóhivatalnokot, pénzügyigazgatásági tisztviselőket, s azt hiszi róluk, hogy ezek csak azt nézik, hogyan húzhatnák le az emberekől az utolsó gúnyát is.

Pedig nem így van. Van ott is elég megértő ember, aki nehéz szívvel állapítja meg az előírások szerint az egyesek adójának mértékét és törli a fejét, hogyan tudjon igazságot tenni az állam és az adózó polgár érdeke között, hogy egyik se rövidüljön meg.

A földnépnek adójára pontos megállapítási szabályok vannak (a kataszter), itt könnyebb a tisztviselő munkája, mert sem jobbra, sem balra nem lehet messze eltérni az előírástól, de már az olyan jövedelmeknél és vagyonoknál, mely üzletben, vagy pénzben fekszik, nehéz a munka és sokszor a tehetetlenségig eredménytelen a sok fáradozás. Ez pedig nagy baj, mert így a nagy jövedelem kibújik az adózás alól nagy részében és a hiány azok rovására esik, akik nem rejthetik el azt a hatóság szemel elől.

Szlovenszkói írók könyvei:

Zobor Eszter: Ekeronthó	2.50
Palotai: Isten ölében	2.—
Féja: Fiatál magyar lra	4.—
Bráneczky: Frater Johannes	2.50
Darkó: Szép ötvös	2.—
Darvas: Hegyország	1.—
Földes: Kukukónia	3.—
Reményi: Élni kell, 2 kötet	4.—
Reményi: Lesz-e reggel	2.—
Sárosi: Aldozom	1.—
Sebessi: Megrugott emberek	2.—
Gyallay: Föld népe	1.—
Egry: Demeter	2.—
Juhász: Hamlet	2.—
Szombathy: En kedves népem	2.—
Szitnyai: Szeptemberi	2.—
Sziklay: Világ ura	3.—
Vécsey: Síró város, 3 kötet	3.—
Vécsey: Új Európa	2.—
Zerdahelyi: Egy tőnek	2.—
Tamási: Énekes madár	1.—
Brogyányi: Festőművészet	2.—

Megrendelhetők A Kenyér könyvosztályában, József-krt 5.

GAZDAISKOLA

Talajművelés

MI A CÉLJA A TALAJMŰVELÉSNEK?

- a) megmunkálni a földet a vetőmag befogadására, b) keverni a talajt és újabb részeket felhozni a felszínre, c) alátakarni a trágyát és tarlót, d) irtani a gyomokat, e) elősegíteni a talajbeeredését, f) szabályozni a talaj nedvességviszonyait.

HÁNY CSOPORTBA SOROZHATJUK A TALAJMUNKÁT?

Háromba és pedig, 1. porhanyítás fordítással (ásás, szántás, töltögetés), 2. porhanyítás fordítás nélkül (boronálás, kapálás, grubberolás), 3. talajtömés (hengerezés).

HÁNYFÉLE SZÁNTÁST KÜLÖNBÖZTETETÜNK MEG?

1. Sekély szántás 3—10 cm mélységig (tarlószántás),
2. Középmély szántás 10—15 cm mélységig (vetőszántás, trágyaszántás, ugarolás),
3. Mélyszántás 15 cm-től a feltalaj mélységéig (őszi szántás, keverőszántás),
4. Mélyítőszántás a feltalajnál mélyebb szántás.

MIÉRT KELL A TARLÓT FELSZÁNTANI?

- a) a gyomok és a rovarok irtása, b) a talaj kiszáradásának megakadályozása, c) a talaj beéredésének elősegítése, vagyis a talajbaktériumok elszaporítása, végül d) a talajmaradványok elkorhasztása végett.

MIKOR SZÁNTSUK FEL A TARLÓT?

Azonnan a növény lekerülése folytán.

MILYEN MÉLYEN SZÁNTSUK FEL A TARLÓT?

Sekélyen.

MILYEN ESZKÖZÖKET HASZNALHATUNK A TARLÓHÁNTÁSRA?

Egyes ekét széles fogatásra beállítva. Kettes ekét. Könnyebb szerkezetű talajoknál extirpátort, tárcsásboronát vagy fogatos lókapát.

MIT KELL TENNÜNK A FELSZÁNTOTT TARLÓVAL?

Meg kell boronálni, ha szárazon és rögesen szántottuk, meg is kell hengerezni.

MIKOR ALKALMAZZUK A KÖZÉPMÉLY SZÁNTÁST?

A vetőszántásnál, trágyázásnál és ugarolásnál.

MIKOR ALKALMAZZUK A MÉLY SZÁNTÁST?

Ősszel a tavaszi növények alá.

MELY NÖVÉNYEK HALÁLJÁK MEG AZ ŐSZI MÉLYSZÁNTÁST?

Minden tavasszal vetett vagy ültetett növény, de ezek közül is főleg a kapások.

MI A HASZNA AZ ŐSZI MÉLYSZÁNTÁSNAK?

A tél fagyja szétaprózza a rögöket, tavasszal porhanyó lesz a talaj. A téli fagy elmálasztja a talajszemcséket, szaporítja a felvehető tápanyagokat. A felszántott föld igen sokkal több vizet tud felfogni a téli csapadékból, mint a szántatlan. Az őszi szántásban nem sínylek meg a szárazságot a növények. Hamarabb és gyorsabban vethetünk tavasszal.

MI TÖRTÉNNEK TAVASSZAL AZ ŐSSZEL FELSZÁNTOTT FÖLDDEL?

Aminat rá lehet menni, azonnal meg kell boronálni, hogy ki ne száradjon.

MELY NÖVÉNYEK ALÁ KELL EZT A MUNKÁT MEGKEZDENI?

A későn vetendő növények alá, mert korai vetésüket amúgy is hamar munkába vesszük.

A MÉLYÍTŐ SZÁNTÁSSAL SZABAD EGYSZERRE SOK NYERS FÖLDET FELHOZNI?

Nem, a mélyítést fokozatosan végezzük, egyszerre nem sokat.

GAZDASÁGI NÖVÉNYEINK KÖZÜL MELYIK TŰRI LEGJOBBAN A NYERS VAGY VAD FÖLDET?

A kukorica.

AGYAGTALAJOKON SZABAD-E AZ ISTALLÓ-TRÁGYÁT MÉLYEN LESZÁNTANI?

Nem, mert akkor nehezen korhad el.

MI A HIBÁJA A KISGAZDÁK EKÉINEK?

Az, hogy túl kicsik és azokkal nem lehet elég mélyen szántani. Az 5-ös ekék helyett 7-es ekéket kellene beszerezni.

MIKOR VÉGEZ AZ EKE JÓ MUNKÁT?

Mikor utána a barázda tiszta marad, a levágott hantot simán metszi le, jól átfordítja és megporhanyítja.

SZABAD-E A FÖLDET NEDVESEN FELSZÁNTANI?

Nem, mert akkor a szántás szalonnás lesz és a fénylő barázdaszeletek nehezen szétmunkálható rögökké állnak össze. Különösen az agyagtalajoknál kell vigyázni erre.

MIÉRT KAROS A TAVASZI SZÁNTÁS?

Mert kiszáritjuk vele a talajt.

MILYEN MUNKÁT VÉGEZ A TALAJBAN A BORONA?

Porhanyót anélkül, hogy a talajt megforgatná.

MIKOR ALKALMAZZUK A BORONÁT?

A vetőmag alátakarításánál, a hantok és a rögök szétaprításánál, a talaj megporhanyításánál és a vetések ápolásánál.

MILYEN LEGYEN A JÓ FOGAS BORONA?

Több tagú legyen, mert ez a talaj felületéhez jobban simul. Fogai élesek és hiánytalanok legyenek, a fogak által vont barázdák egyenlő távolságra essenek egymástól.

MELYEK A MÉLYEBBEN JÁRÓ TALAJPORHANYÍTÓ ESZKÖZÖK?

A grubber és az extirpátor.

LEHET-E EZEKET MINDENFÉLE TALAJVISZONYOK MELLETT ALKALMAZNI?

Nem. A mészszegény, összefolyós talajokat gyűrük és kolbászokat hagynak vissza maguk után. Ilyen talajban szántani kell.

MILYEN MUNKÁT VÉGEZ A HENGER?

A talajt összetömi.

MIKOR VAN SZÜKSÉG A HENGER ALKALMAZÁSÁRA?

A talajt előkészítő és vetési munkálatoknál, továbbá a növényápolásnál.

MILYEN TALAJMŰVELÉSI MUNKÁKKAL RONTJUK EL A HAJSZALCSÖVESSÉGET ÉS MELYEKEL ALLITJUK HELYRE?

A szántással, boronálással, kapálással elrontjuk, a hengerezéssel helyre állítjuk.

MIÉRT SZOKTAK TAVASSZAL AZ ELVETETT MAGOT LEHENGEREZNI?

Hogy hamarabb kikeljen. A hengerezett föld felszívja a nedvességet a maghoz.

MILYEN HIBÁKAT SZOKTAK A KISGAZDÁK A TALAJMŰVELÉSNEK ELKÖVETNI?

A kisgazdák nagyrésze tarlót nem buktat, őszi szántást nem végez. A tarlószántást és ugarolást nem hengerezi meg, nem boronálja el, hanem hantokba hagyja. Még mindig előszeretettel alkalmazza a tavaszi szántást.

Egészség

Rovatvezető:

SZELECZKY GYULA dr.

Mikroszkóp ágyú

Háborút járt emberek bizonyára megcsóválják a fejüket. Nofene, megint valami új ágyú, amit a jövő háborújában fognak használni. S valami keserűség is száll bizonyára békét szerető szívükre, mert arra gondolnak, hogy a fiaira már ebből az ágyúból lőnek a jövő háborújában. Pedig ez nem így van. A mikroszkóp az olyan nagyító szerkezet, amellyel a fertőző betegséget okozó baktériumokat kutatják az orvosok. Ágyúnak azért neveztem hirtelenében, mert hasonlít egy kicsit az ágyúra, s ha benne megpillantják és felismerik a baktériumot, már ágyúzni is tudják különböző gyógyszerekkel. A tudós, aki ezt a nagyító szerkezetet felfalta, mérhetetlen szolgálatot tett az emberiségnek. Hogyne, hiszen azóta ismerjük azokat a kórokozókat szemtől szembe, amelyek annyi gyermek és felnőtt halálát okozták. Gondoljuk csak meg, Magyarországon átlag minden negyedik ember fertőző betegségben hal meg. Gondoljuk meg továbbá azt is, hogy milyen szörnyű volna, hogy ha nem tudnánk ellene védekezni. Hiszen, ha nem ismernénk, nem látnánk, nem is tudnánk ellenük tenni semmit. Az álarcos betőről nem tudunk szeméyleírást adni a csendőröknek, így azok nem is tudják elfogni a tolvajt.

A mikroszkóppal tehát megfigyelik a kutatók a kórokozók mozgásait, táplálkozását, szaporodását, továbbá azt, hogy melyek azok a szerek, amelyek ezeket megölik. Így jutnak el ahhoz a gyógyszerhez, amelyet alkalmazva, a fertőző betegséget le lehet győzni, illetve a beteget meg lehet gyógyítani.

Szoptassuk-e a csecsemőt éjjel?

Határozottan tiltakozunk: nem! Az Uristen az éjszakát azért rendelte, hogy ezen idő alatt kipihenje magát a test és a lélek. Ilyenkor alszanak az emberek, az állatok, a növények s minden más élőlény, amikkel az Uristen benépesítette a földet.

Szegény kicsi baba éjszaka fel-sír, mert fáj a hasikója. Ennek

oka lehet például az, hogy a gyerek utolsó szopásakor többet evett, mint amennyit szabad lett volna. Már most a gondos anya felébred s azt hiszi, hogy a gyerek azért sír, mert éhes. Már most mi lesz ennek a következménye? Az, hogy a gyerek boldogan elfogadja a mellet, mert hiszen ő még nem tud gondolkodni, s nem tud okosabb lenni a mamájánál. Beszélni se tud, mert különben így szólna: minek adsz nekem édesanyám tejcskét, amikor nekem fáj a hasam? Azt akarod talán, hogy jobban fájjon? Mire az édesanyja sietve felkelne és szopás helyett főzne kis meleg teácskát s azt adná neki. De azt is csak kanállal! Miért? Ejnye, milyen kicsinyesek ezek az orvosok, mondja most az az édesanya, aki e sorokat olvassa.

Tisztaság
nélkül
nincs egészség

Miért ne lehetne gumicuclival adni a teát a gyerekeknek? Azért, mert ha a gyerek egyszer rájön, hogy milyen élvezet a gumicuclival szívni a teát, nem szívesen fogadja el a mellet. Majd bolond leszek dolgozni a tejért, mikor nekem úgyis adhatnák, hogy könnyen folyjon. Gumicuclin keresztül. Hát ilyen ravaszok ezek a kis apróságok, rájönnek arra, hogy miképpen könnyebb nekik, s máris nyügösködni, sírni, ha küzködniük kell az anyatejért.

Hívjunk-e más orvost?

Sokszor előfordul, hogy amikor a beteg állapota nem javul, felmerül a kérdés: hívjunk-e másik orvost? Mindenesetre joga van a betegnek hívni még orvost, csak hogy azt mindig meg kell előre mondani annak az orvosnak, aki a beteget kezeli. Miért? Mert előfordult már olyan eset, hogy a beteg ilyen egymástól független orvosi rendeléstől meghalt! Hogyan? Lehetséges az, hogy gyógyszerből, amit az orvos rendel, meghal a beteg? Igen, lehetséges. Mert az egyik orvos felírja az orvosságot s ebbe beletesz olyan szert, amely abban az adagban, amelyben felírta, gyógyít. Most jön a másik orvos, aki előtt elhallgatják, hogy már kezeli valaki a beteget, s az is ír orvosságot. Természetesen

Mindent, amire szüksége van, meg hozza „A Kenyér” hirdetése, eladóját szintén „A Kenyér” hirdetése útján értékesítheti legjobban. Ez a kis kocka öt pengőbe kerül, és annak sokszorosát hozza.

ugyanazt a szert írja, amit a másik. A beteg, hogy meggyógyuljon, szedi mindkét orvosságot. Mi lesz ennek a következménye? Az, hogy a gyógyszer így dupla adagban kerül a szervezetbe s így kétszeres adagban már olyan erős, hogy szívbénulást, vagy hirtelen halált okozhat.

Hogyan kerülhetjük el a másik orvos hívását? Ha nem hallgatunk senkire, s mindjárt azt hivatjuk, akihez bizalmunk van. Ha a betegség súlyos, kell hívni még orvost, mert ketten jobban megvitatják egymással a gyógyítás módszerét, de a hívást okvetlenül meg kell beszélni a kezelőorvossal.

Megverjük-e gyerekeinket?

Ezen sokat vitatkoznak a tanítók és tanárok. A kérdés még ma sincs eldöntve. Kellő időben alkalmazott enyhe testi fenyték még sohasem ártott meg senkinek. Többet ér, mintha hetekig beszélünk a gyerekeknek. Az orvost abból a szempontból érdekli a kérdés, hogy hol üssük a gyereket, ha ez már elkerülhetetlenül szükséges? Mindenekelőtt ne vágjuk a gyereket pofon. A nagy és erős ütéstől a gyerek dobhártyája könnyen beszakadhat, s ez esetben a gyerek nem hall az egyik fülére. Elképzelhető, hogy mennyi szemrehányással néz egész életén keresztül az ilyen gyerek az apjára, akinek ezt a kellemetlen és súlyos testi hibát köszönheti.

Mi azt a tanácsot adjuk a szülőknek, hogy ha már okvetlenül szükséges egy kis testi fenyték, egy erős apai szigor, akkor üssön egyet kettőt a gyerek fenekére. Egészen bizonyos, hogy semmi kárt sem tesz ezzel szeretett gyermeke testi épségében. A fejéhez pedig ne nyuljon a gyerekeknek, még akkor sem, ha erős felindulásban nem nézi, hová üt. Gondoljon a gyereke jövőjére és arra, hogy haragja csillapultával örök életére megbánná, ha gyógyíthatatlan kárt tenne benne.

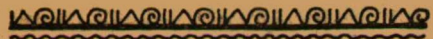
Marék Antal dr.

NÉPMŰVÉSZET

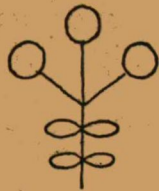
Rovatvezető: Illéssy Péter

A magyarosság

A magyar népzenehez hasonlóan, népművészetünk is sajátos ütemekben fejezi ki fajtánk ízlésbeli mondanivalóját. Szabályosan ismétlődő elemek rendjét látjuk a népi díszítvényeken, de mindig úgy, hogy ez az ismétlődés sohasem egyhangú, sohasem unalmas.

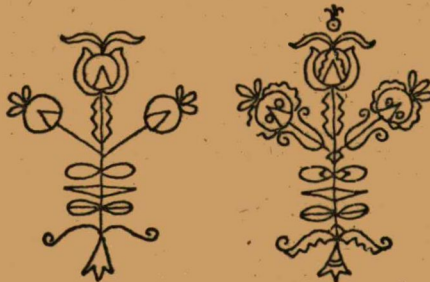

Másik fontos, jellemző sajátossága a legmagyarosabb népi alkotásoknak, hogy bennük egymással teljesen ellentétes jellemű elemek váltakoznak. Törvény, hogy a magyar ízlés szereti az ellentétes vonal-, szín- és formahatásokat. A fokozatos, lágyan finomkodó átmenetek nem illenek a szűkszavú, de bátorbeszédű magyar jellemhez s így népművészetünkben is alaptörvénnyé vált a nagyléptű, határozott lendü-

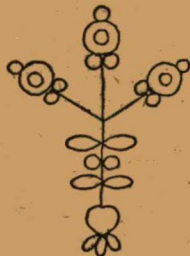
letű vonalvezetés, meg a színek határozott ütemű elosztása is. A kö-

vetkező ábrán jól látható a mód, ahogy egy nem magyaros rajzolatból magyar díszítő elem válik a fenti törvényszerű szabályok alkalmazásával:

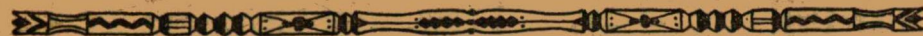

Az első minta még nem magyaros és pedig azért nem, mert nincsen benne semmi erős ellentét. Már a másodiktól kezdve, ahogy fokozatosan gazdagodik az első alapforma a különféle ellentétes jellemű alkotó elemekkel, láthatjuk, miként kezd mindjobban magyar ízlésűvé válni.

A következő ábra megmutatja, hogy mily kevésbé magyaros az eredmény, ha az első alapmintát egymással rokon, tehát ez esetben csupa kerekded formákkal fejlesszük tovább. Valamennyire ez is lehet magyaros ugyan, elő is fordul itt-ott hasonló sok díszítványunkban, de ha összehasonlítjuk a második ábra negyedik képével, látjuk, hogy az ellentétek használata mennyivel

inkább megfelel a magyar formazásnak.

MEGJELENT A KÖZTELEK ZSEBNAPTÁR

két kötetben 1938-ik évre, 44-ik évfolyam

Szerkesztik: Dr. Konkoly Thege Sándor és Buday György

az OMGE főtákará

m. kir. gazd. tanár

A két kötet rengeteg számadatot és sok egyéb gazdag anyagot tartalmaz, gyors áttekintést nyújt, sok gazdasági könyvben való keresgélést tesz feleslegessé. Egy adat vagy egy tanács már sokszorosan behozza az árát!

Ára egyszerű bérmentes küldéssel P 4-30

U.ánvétellel 4-95 P. Megrendelhető: A Kenyér könyvostályában Budapest, József-körút 5

Korszerű lak-berendezések CSŐBUTOR

Ia. újtípusú feregmentes sodronybetét. Minden darab saját műhelyünkben készül. Kényelmes fizetési feltételek. Védőkre Képes Árjegyzéket kérjen.

Strenitzer és Reisz vas- és kárpitozott bútorok raktára. Budapest, VII. ker., Szövetség-utca 9.

Krónika

Nagybányai vitéz Horthy Miklós Szolnok vármegye közgyűlésén szöveget intézett a magyar nemzethez. Hozzá vagyunk szokva ahhoz, hogy a kormányzó kijelentéseinek súlya nemcsak a fölméltóságú úr személye iránti hódolat miatt, de beszédének tartalma miatt van meg.

A szöveg azt mondja, hogy a magyar embernek legnagyobb feladata és legfontosabb teendője gazdagítani az országot és népét. Ez azt jelenti, hogy ne csak a magas politika felé

A krónikás
tolla
nem téveszt

igyekezzon a magyar művelt társadalom, de vegye birtokba azokat a helyeket, ahol a pénzvilágban, a gyáriparban érvényesíthetné tudását és munkabírást. Foglalja el a kereskedelmi pályákat és nem protekcióra, nem állandóan az állam kenyérére támaszkodva, de a saját erejére építene a maga és családja megélhetését. Vonatkozik ez a kijelentés arra, hogy a magyar munkásságot fel kell segíteni, fel kell emelni, neki munkát adni és jólétbe helyezni. Vonatkozik ez arra, hogy a kisgazdák, iparosok a mainál módosabbak legyenek és ezáltal szellemileg is erősödjének. Azután azt mondta a kormányzó, hogy saját személyét nem engedi a királykérdéssel összekapcsolni semilyen formában. De határozottan biztosítani kívánja a magyar királyság eszményét, mert az a véleménye, hogy a magyar népnek ez az államforma felel meg legjobban és mert a magyar királyság az ezeréves történelemben gyökerezik.

*

Ludendorff Erich tábornok december 20-án Münchenben, 72 éves korában meghalt. A német tábornok a legnagyobb hadvezérek egyike, a nagy világháborúban Hindenburg vezérkari főnöke volt és az ő és Hindenburg nevéhez fűződik a híres Mazuri-csata, ahol négyszázezer orosz foglyot ejtett a német hadsereg és ugyanannyit belekerekített a mazuri tavak és mocsarak halálos fertőjébe.

RÁDIÓ

Hétköznapi állandó műsorszámok

6.45: Torna, utána hanglemezek. Kb. 7.20: Étrend. — 10.00: Hírek. — 11.10: Nemzetközi vízjelző-szolgálat. — 12.00: Déli harangszó, időjárásjelentés. — 12.05: Zene, ének, vagy hanglemezek, közben kb. 13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. — 14.40: Hírek. 15.00: Arfolyamhírek, piaci és élelmiszerárak. — 16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. — 0.05: Hírek külföldi magyarok részére.

Vasárnapi állandó műsorszámok

12.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. — 12.30: Zene. — 15.00: Gazdaelőadás.

Olvasóinkat is érdeklő kiemelkedő műsorszámok:

BUDAPEST I.

VASÁRNAP, jan. 2. 13.15: „Közegészségügyi kalendárium”. Felolvassa Faragó Ferenc dr. — 15.00: „Miképp emelheti termésátlagát a kisgazda. (A földművelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata). — 16.30: „Árva vára”. Rexa Dezső előadása. — 18.30: Toll Jancsi és cigányzenekara. — 19.35: „Északi népek költészete”. Hajdu Henrik előadása. A verseket Lehotay Árpád mondja el. — 23.00: Lakatos Tóni és Lakatos Misi cigányzenekara.

HÉTFŐ, jan. 3. 10.20: „Téli világ 1851-ben Magyarhonban”. (Felolvasás). — 10.45: „Ahol Mátyás király vadászott”. Irta Sztinyai Jenő. (Felolvasás). — 16.15: A rádió diákfélőrája. — 17.30: „Bulcsu vezér hadviselése”. Julier Ferenc ny. ezredes előadása. — 18.00: A Magyarországi Munkásdilegyletek dalárdái. — 18.50: „Édes anyanyelvünk”. Halász Gyula előadása. — 20.10: A „Julia” közvetítése a Városi Színházból. — 23.30: Sárai Elemér és cigányzenekara.

KEDD, jan. 4. 13.30: Endre Béla énekegyüttese. — 16.10: „Asszonyok tanácsadója”. — 18.20: Munkásfélőrája. (Felolvasás). — 18.50: „Gül Baba”. Zenés színjáték három felvonásban. — 23.00: Horváth Rezső és cigányzenekara.

SZERDA, jan. 5. 16.15: A rádió diákfélőrája. — 18.10: „Kortársunk, Erzsébet korályné”. Zsigray Juliana előadása. — 18.40: Bura Sándor és cigányzenekara. — 19.50: A rádió külügyi negyedőrája.

CSÜTÖRTÖK, jan. 6. 17.00: „Tegnap gazdasági tanfolyam I. része”. Kövy József m. kir. gazdasági főfelügyelő előadása. — 19.00: Felvidéki nótá-

költők dalaiból énekel Bodán Margit és Kubányi György, Kiséri Csorba Gyula és cigányzenekara. — 20.00: „Tilinkó”. Francia pásztorjáték.

PÉNTEK, jan. 7. 10.20: „Az óceán örök titkai”. Irta Habán Jenő dr. (Felolvasás). — 10.45: „A vakbélgyulladás”. Irta dr. Troján Emil egyetemi m. tanár. (Felolvasás). — 13.30: Vörös Elek és cigányzenekara. — 16.15: A rádió diákfélőrája. — 18.00: Nagy Lajos csevegése. Kb. 22.35: Rátz József és cigányzenekara.

SZOMBAT, jan. 8. 10.45: „Mit nézzünk meg?” A Szépművészeti Múzeumban Gyárfás Jenő képeinek gyűjteményét ismerteti B. Bakay Margit. — 17.00: „Mit üzen a rádió?” — 17.30: RácZ Béla és cigányzenekara. — 18.20: „Harc a magyar jobbágy felszabadításáért”. Pálffy Ilona dr. előadása. — 19.40: „B. Nagy Gergely”. Életkép, négy felvonásban. — 23.25: Pertis Jenő és cigányzenekara.

BUDAPEST II.

VASÁRNAP, jan. 2. 19.35: Sugár Imre zongorázik.

KEDD, jan. 4. 17.55: Mezőgazdasági félőrája. — 19.25: Hanglemezek. — Lengyel, finn és japán dalok. — 20.35: Szabó Kálmán magyar nótákat zongorázik.

CSÜTÖRTÖK, jan. 6. „Magyar táj, magyar ecsettél”. Vásárhelyi Julia előadása.

PÉNTEK, jan. 7. 7.55: „A Balkán háború negyedszázados évfordulója”. Nyíry László előadása. — 22.20: Rátz József és cigányzenekara.

SZOMBAT, jan. 8. 17.50: Mezőgazdasági félőrája. — 18.25: RácZ Béla és cigányzenekara.

A téli takarmányozással

kapcsolatos abrak-takarmányszükséglet beszerzésénél kiváló szolgálatokat tesz a gazdáknak az

Abrak-takarmányok viszonylagos tápláló- és pénzértéke

című munka, mely nélkülözhetetlen felvilágosításokat ad az abrak-takarmányok megválasztásánál és a vásárlásuknál annyira fontos kikötésekről és szavatolásokról. A 143 oldal terjedelmű munkát

ÉBER ERNŐ dr.,

az Allattenyésztők Lapja szerkesztője

WEISER ISTVAN dr.,

egyetemi tanár, m. kir. gazdasági főtanácsos

szerkesztették. Ara 3 P 60 fill.

Megrendelhető A Kenyér könyv-osztályában: Budapest, József-körút 5. szám

MAGYAROK A HATÁRON TUL. Romániában a kormány erős terrorja alatt lefolyt országgyűlési választásokon a magyar nép csaknem megkétszerezte képviselőinek és szenátorainak számát. Összesen tizenkilenc magyar törvényhozót küldött.

Régi hiányt pótol a most megjelent borászati szakkönyv. E hiányon segít a most megjelent

BORGAZDASÁG

című szakkönyv.

Irta: PETTENKOFFER SÁNDOR nyug. orsz. szőlészeti és borászati főfelügyelő, gazdasági főtanácsos.

Ara 8 pengő

Megrendelhető A Kenyér könyv-osztályában Budapest, VIII., József-körút 5. szám. I. emelet.

NEVETŐ SAROK

A HAJNALI ÓRÁKBAN egy dülöngésző úr megkérdez egy járókelőt:

— Kérem, hol van itt a tulsó oldal?

— Tessék átmenni az úttesten és megtalálja, válaszolt a kérdező.

Erre a részeg megszólal:

— Én bolonddal nem állok szóba. Odaát meg azt mondták, hogy itt van!

EGYSZERŰ REJTVÉNY:

— Mennyi egy doboz gyufa meg egy doboz gyufa?

— Két doboz!

— Tévedsz!

— Hát akkor mennyi?

— Tizenkét fillér!

A RENDES FELESEG:

— Látod, mióta megnősültél, egész rendes ember vált belőled. Azelőtt kopott, rendetlen voltál, minden gomb lógott a kabátodról...

— Igen. A feleségem első dolga az volt, hogy megtanított gombot felvarrni!

KÉT ZSIDÓ UTAZÓ BESZÉLGET:

— Hova utazol?

— Tiszadobra!

— Gyere velem Tiszalókra!

— Miért menjek én Lókra?

— Mert neked mindegy. Ha Dobra mész kidobnak, ha Lókra, kilöknék!...

Kiadótulajdonos:

DR. SZENT-IVÁNY JÓZSEF

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

DR. SZENT-IVÁNY JÓZSEF

Közgazdasági munkatárs:

NÉMETH PÉTER

Nyomatott a Stádium Sajtóvállalat Rt. körforgógépein, Budapest, VIII. ker., József-körút 5. szám.

Felelős: Győry Aladár igazgató.